

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29.04.1994, sp. zn. 7 To 83/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:7.TO.83.1994.1

Číslo: 52/1994

Právní věta: K zjišťování skutečnosti významné pro rozhodnutí v trestním řízení (2 odst. 5 tr. ř.) záležitosti v tom, zda je v evidenci obyvatel nebo v evidenci vězňů vedena určitá osoba, nelze použít jako důkaz před soudem úřední záznam orgánu činného v trestním řízení o dotazu učiněném u orgánu, který vede takovou evidenci. Takovou skutečnost je třeba zjišťovat přímo ze zprávy orgánu evidence.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 29.04.1994

Spisová značka: 7 To 83/94

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Hlavní líčení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 2 odst. 5
§ 213
§ 89 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52

K zjišťování skutečnosti významné pro rozhodnutí v trestním řízení (§ 2 odst. 5 tr. ř.) záležitosti v tom, zda je v evidenci obyvatel nebo v evidenci vězňů vedena určitá osoba, nelze použít jako důkaz před soudem úřední záznam orgánu činného v trestním řízení o dotazu učiněném u orgánu, který vede takovou evidenci. Takovou skutečnost je třeba zjišťovat přímo ze zprávy orgánu evidence.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 4.1994 sp. zn. [7 To 83/94](#))

K odvolání obžalovaného mladistvého Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 1993 sp. zn. 1 T 141/92 a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný mladistvý R. M. uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti roků. Podle § 81 odst.

1 tr. zák., ve znění účinném do 31. 12. 1993, byl pro výkon trestu zařazen do nápravně výchovného ústavu pro mladistvé. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla stanovena povinnost nahradit škodu státu, zastoupenému regresním oddělením Slezské nemocnice v Opavě, ve výši 40 000 Kč na účet Okresního úřadu v Opavě a B. N. ve výši 1 360 Kč.

Podle zjištění Krajského soudu v Ostravě se uvedeného trestného činu obžalovaný mladistvý dopustil tím, že v přesně nezjištěné době od 01.15 do 03.05 hod. dne 22. 8. 1992 v Opavě - Kylešovicích vnikl do rodinného domku majitelky B. H. nezajištěným oknem. Při prohledávání ložnice domku se majitelka probudila, při vstávání z postele upadla na podlahu, přičemž obžalovaný mladistvý ležící poškozenou začal dusit polštářem, poté ji rdousil oběma rukama, a když se pokusila vstát, srazil ji na podlahu opakovanými údery kovovým svícem do hlavy, takže souběhem opakovaného tupého násilí působícího na hlavu a mozkové hypoxie při dušení škrcením a rdoušením došlo k těžkému otoku mozku poškozené, což bylo bezprostřední příčinou její smrti. Poté obžalovaný mladistvý dokončil prohlídku domku a ke škodě poškozené odcizil finanční hotovost ve výši 1 330 Kč, dámskou peněženku v hodnotě 30 Kč a balíček cigaret zn. Petra v hodnotě 19 Kč.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný mladistvý R. M. a poškozený B. N.

Obžalovaný mladistvý napadl v odvolání jak výrok o vině, tak výrok o trestu. Krajskému soudu v Ostravě vytkl, že řádně neproověřil jeho obhajobu spočívající v tvrzení, že poškozenou usmrtil jistý P. K., zatímco obžalovaný mladistvý se sám podílel pouze na zahlázení stop. Navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Vrchní soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohli odvolatelé podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a přihlížející přitom i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, dospěl k následujícím závěrům:

Krajský soud v Ostravě učinil správná skutková zjištění, pokud jde o otázku, zda se stal skutek, pro který byla podána obžaloba. V průběhu hlavního líčení bylo spolehlivě prokázáno, že poškozená B. H. zemřela následkem opakovaného tupého násilí působícího na hlavu, mozkové hypoxie při dušení škrcením a rdoušením, čímž došlo k těžkému otoku mozku poškozené a k její smrti. Rovněž jednoznačně bylo zjištěno cizí zavinění smrti poškozené.

Pokud jde o otázku osoby pachatele, za niž krajský soud označil obžalovaného mladistvého, jsou jeho skutková zjištění nepřesvědčivá. V rámci obhajoby obžalovaného mladistvého vyvstala nutnost prověřit, zda pachatelem nebyla jiná osoba. Náležitě objasnění této skutečnosti mělo rozhodující význam pro závěr o vině obžalovaného mladistvého.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že Krajský soud v Ostravě vycházel z doznání obžalovaného mladistvého, které učinil při svých výpovědích bezprostředně po zadržení dne 23. 8. 1992, a z jeho popisu události učiněného při rekonstrukci činu dne 31. 8. 1992 za použití videozáznamu. Změnu výpovědi obžalovaného mladistvého považoval krajský soud za nevěrohodnou a její obsah za logicky rozporný s ostatními provedenými důkazy. V rámci hodnocení změněné výpovědi obžalovaného mladistvého krajský soud argumentoval mimo jiné i výpovědí svědka R. V., přičemž její obsah reprodukoval tak, že v průběhu společného odchodu tohoto svědka s obžalovaným mladistvým z diskotéky se obžalovaný mladistvý odpojil, aniž by došel k restauraci „U zajíce“. Podle názoru krajského soudu tento fakt vyvrací tvrzení obžalovaného mladistvého, že se právě u této restaurace měl sejt s P. K. a že až poté, co ho zde neviděl, šel do domku poškozené sám.

Tento závěr Krajského soudu v Ostravě však neodpovídá skutečnému obsahu výpovědi svědka R. V. Tento svědek výslovně uvedl, že společně s obžalovaným mladistvým byli u restaurace. V další části výpovědi pak svědek uvedl, že „šel k té restauraci“, kde čekal na obžalovaného mladistvého. Zjištění

krajského soudu o tom, že obžalovaný mladistvý k uvedené restauraci vůbec nedošel, je tedy přinejmenším předčasné, když otázka rozchodu svědka R. V. a obžalovaného mladistvého nebyla objasněna dostatečně. U hlavního líčení se krajský soud při výslechu svědka R. V. nezabýval touto otázkou vůbec.

Krajský soud se ve svých úvahách v odůvodnění napadeného rozsudku nevypořádal s obhajobou obžalovaného mladistvého, pokud rozhodnutí o vině opřel o jeho prvotní doznání a podrobný popis jednání v domku poškozené. Pakliže obžalovaný mladistvý ve své další výpovědi uvedl, že trestný čin viděl páchat jinou osobou a sám se nacházel na místě činu, nelze jej bez dalšího označit za pachatele jen proto, že popsal průběh činu a poměry na místě činu. Vzhledem ke způsobu obhajoby obžalovaného mladistvého nemůže obstát úvaha, že jeho znalost podrobností činu sama o sobě prokazuje, že je jeho pachatelem. Skutečnost, že popsal průběh činu, není totiž v logickém rozporu s námitkou, že není jeho pachatelem. Rovněž tak není možné zhodnotit výpověď svědka R. V. rozporně s jejím skutečným obsahem, zejména za situace, kdy by tato výpověď měla podpořit závěr soudu o nepravdivosti obhajoby obžalovaného mladistvého a o jeho vině.

Vrchní soud shledal, že při ztotožňování osoby, kterou obžalovaný mladistvý označil jménem „P. K.“, nebylo postupováno tak, aby obhajoba obžalovaného mladistvého byla prověřena na podkladě důkazů podle trestního řádu. Krajský soud vycházel pouze ze služebních záznamů policie o tom, že byly činěny dotazy na evidenci obyvatel a vězňů k této osobě s negativním výsledkem. Za důkaz ve smyslu trestního řádu však pro takové zjištění bylo nezbytné vyžádat si zprávy z příslušného orgánu evidence obyvatel, z evidence vězňů, z rejstříku trestů apod. K tomuto považuje vrchní soud za nutné upozornit na možnost více variant písemného znění příjmení prověřované osoby a na možnost, že prověřovaná osoba je evidována orgány Slovenské republiky.

Vzhledem k tomu, že vytýkaná pochybení Krajského soudu v Ostravě nebylo možno v rámci odvolacího řízení odstranit, Vrchní soud v Praze podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), f) tr. ř. napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu. Zrušovací důvod podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. se vztahuje jen k výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody, který nemůže obstát vzhledem k novele trestního zákona provedené s účinností od 1. 1. 1994 zákonem č. 290/1993 Sb. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. Vrchní soud v Praze věc vrátil Krajskému soudu v Ostravě, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Při novém projednání věci Krajský soud v Ostravě na podkladě důkazů podle trestního řádu důsledně prověří obhajobu obžalovaného mladistvého týkající se třetí osoby jako pachatele žalovaného skutku. Krajský soud znovu zhodnotí provedené důkazy v souladu s jejich skutečným obsahem.